

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2344/2015
23.06.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Снежане Андрејевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца В.С. из В., чији је пуномоћник Н.Т., адвокат из Н.С., против тужене Републике Србије, Министарство правде и државне управе, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Суботици, ради накнаде рехабилитационе штете, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 651/15 од 02.09.2015. године, у седници већа од 23.06.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 651/15 од 02.09.2015. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сомбору П 19/2014 од 19.02.2015. године ставом првим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена да му исплати на име рехабилитационог обештећења – накнаде материјалне и нематеријалне штете укупно 55.613.366,65 динара са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате, и то по основу обављеног неплаћеног рада у редовно радно време, обављеног неплаћеног прековременог рада, изгубљене зараде у време незапослености по престанку лишења слободе, на име разлике у висини плате пре и после штетног догађаја, на име губитка пензија, на име разлике у пензијама, на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због противправног лишења слободе и за претрпљени страх, као и да му накнади парничне трошкове. Ставом другим изреке тужилац је обавезан да туженој накнади парничне трошкове у износу од 45.000,00 динара. Ставом трећим изреке тужилац је ослобођен плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 651/15 од 02.09.2015. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом и другом изреке.

Против другостепене пресуде, тужилац је благовремено преко пуномоћника изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11, 55/14) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, и на коју се ревизијом неосновано указује.

Према утврђеном чињеничном стању, захтев за рехабилитацију поднео је отац тужиоца Р.С., дана 20.11.2012. године, који је преминуо у току поступка 26.12. исте године, па је поступак преузео тужилац, као законски наследник. Решењем Вишег суда у Новом Саду Рех 291/12 од 11.02.2014.године усвојен је захтев предлагача за рехабилитацију и утврђено да је извршена повреда права пок. Р.С., лишењем слободе од стране УДБ-е за НРС срез Ђаковачки дана 07.07.1949. године, из политичких и идеолошких разлога, и упућивањем на друштвено користан рад у периоду од лишења слободе до 08.06.1953. године, те да су без дејства одговарајуће правне последице те повреде права. Тужилац је тужбу за рехабилитациону накнаду поднео 24.09.2014. године, а пре подношења тужбе обратио се захтевом за рехабилитационо обештећење Министарству правде Републике Србије – Комисији за рехабилитационо обештећење 09.06.2014. године, о коме није донета одлука. Утврђено је да је отац тужиоца са Голог отока пуштен на слободу 08. јуна 1953. године, након чега се оженио и са породицом одселио у В.. Отац тужиоца је засновао радни однос 05.06.1961. године у предузећу В.п. – Б.п. у коме је радио све до одласка у пензију. Тужилац је рођен у С. дана ... године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно је у нижестепеним пресудама примењено материјално право када је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца за накнаду материјалне и нематеријалне штете.

Према члану 21. став 1. Закона о рехабилитацији („Службени гласник СР“ 92/2011), лица из члана 7. тачка 5. тог закона имају право на здравствену заштиту и друга права из здравственог осигурања, као и право на рехабилитационо обештећење у складу са одредбом члана 26. став 3. тог Закона. Ставом другим је прописано да право на рехабилитационо обештећење имају и брачни друг, деца и родитељи, односно браћа, сестре и ванбрачни партнер рехабилитованог лица, у складу са одредбом члана 26. став 4. тог закона. Према ставу трећем, право на враћање конфисковане имовине или имовине одузете по основу прописа из члана 2. став 1. овог закона, односно обештећење за ту имовину имају наследници рехабилитованог лица у складу са одредбом члана 25. тог закона. Чланом 26. став 3. прописано је да рехабилитовано лице и лице из члана 7. тачка 5. тог закона имају право на накнаду нематеријалне штете за душевне болове због лишења слободе, у складу са законом којим се уређују облигациони односи. Ставом четвртим је прописано да лица из члана 21. став 2.

тог закона имају право на накнаду нематеријалне штете за душевне болове због смрти рехабилитованог лица под условом да је између њих и умрлог рехабилитованог лица постојала трајнија заједница живота, у складу са законом којим се уређују облигациони односи.

Тужилац у овој парници није захтевао право на враћање конфисковане имовине, односно имовине одузете по основу прописа из члана 2. став 1. Закона о рехабилитацији, па је његов захтев за накнаду материјалне штете правилно одбијен као неоснован. Тужилац не спада у круг лица из члана 7. тачка 5. Закона о рехабилитацији, с обзиром да је рођен 12 година након пуштања његовог оца на слободу, те да је тужиочев отац као рехабилитовано лице преминуо у децембру 2012. године, па се његова смрт не може сматрати последицом неоснованог лишења слободе. Стога, тужилац нема право на накнаду нематеријалне штете, у смислу члана 26. ст. 3. и 4. Закона о рехабилитацији. С обзиром да тужиочевом оцу није правноснажном одлуком или писменим споразумом било признато потраживање накнаде нематеријалне штете на име душевних болова због противправног лишења слободе и за претрпљени страх, ово право није могло прећи на тужиоца као наследника, у смислу члана 204. став 1. Закона о облигационим односима. Стога се ревизијом неосновано истиче погрешна примена материјалног права.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа-судија
Снежана Андрејевић,с.р.**